

ปาฐกถาพิเศษ และคำกล่าวเปิดการสัมมนา

โดย

ฯพณฯ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์

องคมนตรีและรัฐบุรุษ

เนื่องในการสัมมนา

เรื่อง แผนแม่บทการเงินการคลังเพื่อสังคม

ณ ศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ วันพุธที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

กระผมขอขอบคุณท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ที่กรุณาให้เกียรติเชิญผมมาพูด ก่อนที่จะเปิดการสัมมนา ผมภูมิใจและดีใจมากที่ได้มาพูดเรื่องที่ผมให้ความสนใจมากกว่า ๒๐ กว่าปีแล้ว หัวข้อที่กระทรวงการคลังจัดให้มีการสัมมนาครั้งนี้ก็ปรากฏอยู่ข้างหลังนี้แล้วนะครับ สิ่งหนึ่งที่ผมขอชมเชยกระทรวงการคลังก็คือ กระทรวงการคลังได้ให้ความสนใจในปัญหาของสังคมมากขึ้นก็เป็นที่ชัดเจนว่าปัญหาสังคมเป็นปัญหาที่ทำให้ประเทศของเรามีความลำบากปัญหาหนึ่ง และเมื่อพูดถึงปัญหาของสังคมนี้ ผมคิดว่าท่านปลัดกระทรวงการคลัง และท่านผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการสัมมนาครั้งนี้ คงจะเน้นไปถึงเรื่องของชนบทมากกว่าเมือง ผมถึงดีใจที่ได้พูดคุยกับท่านรัฐมนตรี สุรเกียรติ์ก่อนหน้าที่จะมีการสัมมนาว่า เรากำลังสนใจในเรื่องเดียวกันทั้งผมและทั้งกระทรวงการคลัง เรื่องเดียวกันที่ผมพูดหมายถึงเรื่องปัญหาของผู้คนที่อยู่ในชนบท ซึ่งอยู่ในหัวใจของผมมาตลอดเวลา คนที่อยู่ในชนบทนั้นปัญหาของเขาก็คือความยากจน

ผมเองมีปรัชญาของตัวเอง และยึดถือโดยตลอดตั้งแต่ไหนแต่ไรมาแล้วว่า ความยากจนไม่ใช่ปัญหาของสังคมแต่อย่างเดียว แต่ผูกโยงไปถึงปัญหาเศรษฐกิจ การเมือง และแม้แต่ปัญหาความมั่นคงของชาติบ้านเมืองก็มีความต่อเนื่องกันทั้งนั้น กระผมมีปรัชญาอย่างที่ผมเรียนแล้วว่า ชาติบ้านเมืองของเรานี้ถ้าเราแก้ปัญหาคความยากจนของพี่น้องประชาชนของเรา โดยเฉพาะในชนบทปัญหาความยากจนได้ เราจะสามารถ

แก้ปัญหาอื่นได้ทั้งหมด ผมเชื่อมั่นอย่างนั้น ผมเชื่อโดยตลอดเวลาว่า ประชานิยมนี้จะมี
ความถูกต้อง

ท่านรัฐมนตรีและท่านผู้เกียรติทั้งหลาย

เรื่องที่ผมจะพูดต่อไปนี้ผมพูดเท่าที่ผมรู้และผมมีประสบการณ์ เรื่องที่ผมพูด
ต่อไปนี้ไม่มีส่วนหนึ่งส่วนใดเป็นวิชาการเลย เพราะผมไม่ใช่นักวิชาการ ถ้าผมจะเป็นนัก
อะไรสักอย่างก็คงจะเป็นนักวิชาการทหาร แต่ผมพูดจากประสบการณ์ที่ผมมีมาตั้งแต่
๒๒ ปีแล้ว ตั้งแต่ผมเป็นแม่ทัพภาคที่ ๒ อยู่ที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผมได้พบด้วยตัว
ของผมเองว่าราษฎรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือในขณะนั้นหรือแม้แต่ขณะนี้ เป็นราษฎร
ที่ยากจนที่สุดในประเทศของเรา ราษฎรที่ในตอนนั้นเมื่อ ๒๒ ปีที่แล้วมาที่เกณฑ์เข้าป่า
ไป มีปัญหาหลายอย่างที่ทำให้เกณฑ์เข้าป่าแต่ปัญหาหนึ่งก็คือ ปัญหาความยากจนของ
แก ซึ่งแกคิดว่าถ้าแกไปอยู่ในระบอบที่เขากำลังพูดถึงกับแกในตอนนั้น ก็คือระบอบ
คอมมิวนิสต์น่าจะแก้ปัญหาความยากจนของแกได้ นี่ก็แสดงให้เห็นว่าความยากจนนั้น
ไม่ใช่ปัญหาเฉพาะสังคมเท่านั้น มันเป็นปัญหาของความมั่นคงของชาติบ้านเมืองด้วย จะ
ว่าถูกหลักให้เข้าป่าก็อาจจะพูดได้ แต่เรื่องจริงๆก็คือความยากจนเป็นส่วนหนึ่ง เมื่อผม
อยู่ที่โน่นผมก็เริ่มเห็นปัญหานี้ เพราะฉะนั้นผมพูดได้ว่าผมเริ่มแก้ปัญหาความยากจนของ
คนในประเทศของเราตั้งแต่เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๗ คือเมื่อ ๒๒ ปีมาแล้ว เมื่อผมเป็นรัฐบาล
อย่างที่คุณสุรเกียรติ์ได้กรุณาพูดถึง

ผมเริ่มเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๔ และเริ่มมาโดยตลอดแม้แต่เดี๋ยวนี้ผมก็ยังทำอยู่ ถึงแม้
ผมไม่ได้อยู่ในวงการของรัฐบาลแล้ว แต่ผมก็ยังปรารถนาและมีความสุขในการที่จะ
ช่วยเหลือคนยากจนอยู่ปัญหาความยากจนนี้เป็นปัญหาที่ถ้าเราดูตัวเลขสำคัญๆ ไม่ว่าของ
สภาพัฒน์ ที่เรียกสั้นๆว่าสภาพัฒน์หรือของสำนักงานสถิติฯ ของธนาคารชาติของคุณ
วิจิตร ของกระทรวงมหาดไทย หรือแม้แต่ของภาคเอกชน เราจะเห็นว่าตัวเลขต่างๆ
โดยเฉพาะรายได้ต่อหัวต่อปีของผู้คนในบ้านเมืองของเรา ไม่ว่าภาคไหนหรือโดย
ส่วนรวมของประเทศจะเพิ่มขึ้นอย่างน่ายินดีมาก ตัวเลขบอกว่าเพิ่มขึ้นประมาณ ๑๐-
๑๕% ทุกๆปี เพราะฉะนั้นถ้าเราดูแต่ตัวเลขแล้วเราจะเห็นว่าเราน่าจะพอใจในความ
เจริญเติบโตของรายได้ประชาชาติหรือรายได้ต่อหัวต่อปีของราษฎรในบ้านเมืองของเรา
เพราะว่ามันเป็นตัวเลขที่แสดงให้เห็นถึงความเจริญเติบโตที่น่าพอใจ เมื่อเทียบกับความ

เจริญเติบโตของประเทศอื่นๆ โดยเฉพาะในประเทศเพื่อนบ้านของเรา รู้สึกว่าเราจะระดับ
ต้นๆ มาก ตัวเลขเหล่านี้คงจะบอกเราหลายๆ อย่าง

มีตัวเลขอีกสองสามตัวที่เป็นส่วนสร้างความยากจนในประเทศของเรา ตัวเลขที่ผม
มีอยู่ในมือขณะนี้ เป็นตัวเลขที่ค่อนข้างจะถอยหลังไป ๔ ปี คือตัวเลขเมื่อปี ๒๕๓๕
ตัวเลขเมื่อปี ๒๕๓๕ บอกเราว่าประเทศของเรามีความยากจนอยู่ในภาคต่างๆ ดังต่อไปนี้
คืออีสานมีร้อยละ ๒๒.๓๑ ภาคเหนือร้อยละ ๑๓.๖๐ ภาคใต้ร้อยละ ๖.๐๔ ในกรุงเทพ
และปริมณฑลร้อยละ ๑.๒๕ เมื่อดูตัวเลขนี้แล้วก็จะเห็นว่าในปี พ.ศ. ที่ผมอ้างถึง คน
ยากจนในประเทศของเราก็น่าจะมีจำนวนมาก แต่บัดนี้หลังจาก พ.ศ. ๒๕๓๕ มาแล้วนี้
ตัวเลขเหล่านี้ก็เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น น่าพอใจมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตามตาม
ความรู้ของผมและตัวเลขที่ผมได้มาจากสถาบันต่างๆ อย่างที่ผมเอ่ยถึงแล้ว สิ่งที่เราน่าจะ
มองกันให้ชัดเจนหรือให้ความสนใจเป็นพิเศษก็คือว่าจังหวัดศรีสะเกษของภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือเมื่อ ๓๐ ปีที่แล้ว นั้นเป็นจังหวัดที่ยากจนที่สุด บัดนี้ก็ยังเป็นจังหวัด
ที่ยากจนที่สุดอยู่ คือความยากจนไม่ได้เปลี่ยนแปลงไป จังหวัดที่ร่ำรวยที่สุดคือจังหวัด
สมุทรปราการ ผมหมายถึงรายได้ของคนในจังหวัด จังหวัดที่ร่ำรวยที่สุดคือ จังหวัด
สมุทรปราการ เดิมนี่ก็ยังเป็นจังหวัดสมุทรปราการอยู่ และจังหวัดที่ยากจนที่สุดเมื่อ
๒๐-๓๐ ปีที่แล้วก็คือจังหวัดศรีสะเกษ เดิมนี่ก็ยังเป็นจังหวัดศรีสะเกษอยู่ นี่แหละครับที่
เราน่าจะให้ความสนใจ ถ้าพูดถึงระดับอำเภอ อำเภอที่ยากจนที่สุดไม่ยกเป็นอำเภอใน
จังหวัดศรีสะเกษ แต่เป็นอำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นอำเภอที่
กระทรวงมหาดไทยให้ผมมาว่าเป็นอำเภอที่ยากจนที่สุดในประเทศไทย แต่อย่างไรก็ตาม
ล่ะครับ ตัวเลขเหล่านี้ก็เป็นตัวเลขที่เราจำเป็นต้องให้ความสนใจและก็ไปศึกษาว่าเป็น
ตัวเลขที่เป็นประโยชน์มากน้อยเพียงไร ชี้อะไรให้เราเห็นบ้าง ให้อะไรแก่เราบ้าง

ที่จริงรายได้ของคนในประเทศของเราต่อหัวต่อปี มันไม่ใช่เครื่องชี้ความยากจน
อย่างเดียว ยังมีปัจจัยอื่นหลายตัวที่เป็นเครื่องชี้เป็นเครื่องทำให้เกิดปัญหาความยากจนใน
บ้านของเราอย่างที่ทำกินของราษฎร การศึกษาของราษฎร การคมนาคม สิ่งเหล่านี้เป็น
ปัจจัยที่ทำให้มีความยากจนเกิดขึ้นในบ้านเมืองของเรา ราษฎรยากจน ตัวเลขที่มีอยู่ที่เรา
ได้มาก็เป็นตัวเลขที่ไม่ใช่ว่าไม่มีคุณค่าแต่มีคุณค่ามากทีเดียว มากคุณค่าในทางไหนบ้าง
มีคุณค่าในฝ่ายบริหารคือรัฐบาลนำไปคิด ไปอ่าน ไปวางแผน แผนแม่บทอะไรของคุณ
สุรเกียรติ์นี้ด้วย เป็นตัวเลขสำคัญในการที่จะบอกกับชาวโลกเขาว่าประเทศของเรามี

อัตราการเจริญเติบโตทางนั้นทางนี้ เป็นจำนวนเปอร์เซ็นต์ที่เปอร์เซ็นต์ มีประโยชน์ ในทางที่นักวิชาการจะนำไปทำวิจัยทางวิชาการว่า ตัวเลขเหล่านี้เกิดประโยชน์ มีตัวเลข เหล่านี้แล้วจะนำไปใช้ประโยชน์อย่างไรบ้าง กระผมเห็นว่าตัวเลขอย่างสมมติว่าปีนี้มี เงินเพื่อร้อยละ ๕ ก็เป็นตัวเลขหนึ่งแต่ผมไปดูหนังสือ Asia Week เขาบอกว่าประเทศ ไทยมีอัตราเงินเพื่อร้อยละ ๗ ทุกฉบับ ๓ ฉบับ ถอยหลังไป ๓ สัปดาห์นี้ก็ออกมาร้อยละ ๗ ทั้งนั้นเลย นี่ก็เป็นประโยชน์ของตัวเลขอย่างหนึ่ง

ผมขออนุญาตท่านผู้มีเกียรติทั้งหลายนะครับ แสดงตัวเลขที่น่าสนใจอีกตัวเลข หนึ่ง คือการกระจายรายได้ของบ้านเมืองของเรา ซึ่งผมคิดว่าน่าจะเป็นตัวเลขที่ให้น่าสนใจมากกว่าตัวเลขที่ผมเอ่ยถึงมา ตัวเลขที่ผมจะเรียนให้ทราบต่อไปนี้ก็เป็นตัวเลข แสดงถึงการกระจายรายได้ของประเทศของเรา เมื่อ ๒-๓ ปีที่แล้วมา ผมขอเรียนว่าการ กระจายรายได้ของประเทศเรานี้ ประชาชนในประเทศของเราร้อยละ ๒๐ แรกของประเทศของเราได้รับการกระจายรายได้เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๑ ๕๔.๑๖% เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๓ ๕๗.๖๗% เพิ่มขึ้น ๕๕.๐๔% เพิ่มขึ้นอีก แต่ถ้าเรามาดูร้อยละ ๒๐ ท้ายของประชาชนใน บ้านเมืองของเราจะเห็นว่าร้อยละ ๒๐ ท้ายได้รับการกระจายรายได้เป็นดังนี้ ปี ๒๕๓๑ ๔.๖% ๒๕๓๓ ๔.๒% ลดลง ๒๕๓๕ ๓.๕๔% แสดงว่าคนที่ยังจนยิ่งได้รับการ กระจายรายได้น้อยลงทุกปี นี่เป็นตัวเลขเมื่อ ๔ ปีที่แล้วมาผมไม่มีตัวเลขในปัจจุบันนี้ ผม ก็ไม่สามารถยืนยันได้ว่าการกระจายรายได้ในชาติบ้านเมืองของเราต่อผู้คนในบ้านเมือง ของเรา มันลดลงอย่างที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้ หรือว่ามันดีขึ้นบ้าง อันนี้ทางคุณชายปลัด กระทรวงการคลังคงจะตอบได้ หรือคุณวิจิตรคงจะตอบได้ นี่แหละครับเป็นสิ่งที่ผมเห็น ว่าสิ่งที่เรายังทำไม่สำเร็จก็คือการกระจายรายได้ที่มีประสิทธิภาพ

เพราะฉะนั้นการแก้ปัญหาความยากจนนั้นถึงค่อนข้างยาก แต่ก็ผมมั่นใจว่าไม่ ยาก จนเราไม่สามารถจะแก้ไขได้ถ้าทุกท่านที่เกี่ยวข้องในเรื่องนี้ะครับ ร่วมมือกันทำ จริงๆ ผมคิดผมมั่นใจว่าเราสามารถทำได้ นั่นคือ สิ่งที่ผมขออนุญาตเรียนไว้ในเบื้องต้น ในตอนนี้ะครับและที่ผมจะพูดต่อไปนี้ขอเรียนซ้ำอีกที่ว่า ไม่ใช่วิชาการ เป็น ประสบการณ์ที่ผมได้รับจากการที่ผมให้ความสนใจ ให้ความสนใจ ให้ความสนใจ ให้แก่คนยากคนจน ในบ้านเมืองของเรามาก ผมเห็นว่าผมยังยืนยันว่าถ้าเราแก้ปัญหาความ ยากจนของคนในบ้านเมืองได้ เราจะแก้ปัญหาอื่นได้ทั้งหมด

ต่อไปนี้เป็นข้อเสนอของผมในการแก้ปัญหาความยากจน ซึ่งผมได้เคยนำไปใช้ และกำลังใช้อยู่ในปัจจุบันนี้ว่าผู้ที่เกี่ยวข้องทุกๆฝ่ายแต่ละคน แต่ละฝ่าย ซึ่งมีความเกี่ยวข้องแตกต่างกันน่าจะทำอย่างไร ผมคิดว่าการแก้ปัญหาความยากจนต้องเริ่มที่คน ไม่ใช่เริ่มที่องค์กรปกครอง ไม่ใช่เริ่มที่กระทรวงมหาดไทย ต้องเริ่มที่คน คนยากคนจน เหล่านั้น มีคำสองคำที่ผมอยากให้ท่านผู้มีเกียรติทั้งหลายได้กรุณารับไปพิจารณา เมื่อเราจะเริ่มที่คนนี้เราจะสร้าง จะต้องสร้าง ให้เขามีแรงบันดาลใจ เราไม่ควรให้แรงจูงใจกับเขา แรงจูงใจอาจจะแปลว่าล่อใจให้ทำโน้นทำนี้ แต่สิ่งที่เราจะต้องสร้างให้เกิดขึ้นแก่คน โดยเฉพาะคนที่ยากจนในบ้านเมืองของเราให้เกิดแรงบันดาลใจว่าจำเป็นจะต้องแก้ปัญหาความยากจนเพื่อส่วนรวมของชาติบ้านเมือง เพราะฉะนั้นแรงบันดาลใจกับแรงจูงใจมีความแตกต่างกันมาก แรงจูงใจก็คือล่อใจ อย่างคนมาลงทุนในบ้านเรา เราก็ให้สิ่งๆที่เรียกว่า สิ่งจูงใจให้เขามาลงทุน ลดภาษี ลดการนำเข้า มีความสะดวกในการอยู่ในบ้านเมืองของเรา นั่นคือแรงจูงใจที่ผมไม่อยากจะเกิดขึ้นแก่คนยากคนจน แต่อยากให้คนยากคนจนมีแรงบันดาลใจ เราให้แรงบันดาลใจแก่เขา บอกเขาว่าวิธีทำให้เกิดแรงบันดาลใจในคืออย่างไร ไม่ใช่อำเภอ จังหวัด ไปบอกเขาว่าต้องทำอย่างโน้นต้องทำอย่างนี้ขอให้เขาคิดของเขาเอง เขาคิดว่าเขาแก้ปัญหาความยากจนของเขาได้อย่างไรในสภาพการณ์ปัจจุบันนี้ เมื่อเราเริ่มที่คนแล้วจะต้องทำความเข้าใจกับเขาให้เขามีส่วนร่วม แล้วก็ตั้งเป็นกลุ่มขึ้นมา เพื่อให้กลุ่มมีพลังพอที่จะช่วยแก้ปัญหาของเขาได้

ข้อต่อไปที่ผมใคร่ขอเสนอแนะแก่ท่านผู้มีเกียรติทั้งหลายในการแก้ปัญหาความยากจน ผมคิดว่า ถ้าความยากจนอยู่ตรงไหนก็ลงไปแก้ตรงนั้น อย่างเรารู้ว่าอำเภอสบเมยเป็นอำเภอที่ยากจนที่สุดในประเทศของเรา ผมคิดว่า เราก็ต้องลงไปที่อำเภอสบเมย ถ้าเรารู้ว่าจังหวัดศรีสะเกษเป็นจังหวัดที่ยากจนที่สุดของประเทศของเรา เราก็ลงไปที่นั่น ต้องลงไปเริ่มต้นที่นั่น ไม่ใช่เริ่มต้นไปจากกรุงเทพฯแล้วก็ต้องเริ่มที่นั่นทันที ให้ราษฎรเกิดแรงบันดาลใจในการที่จะช่วยตัวเอง และช่วยกันและกันในการแก้ปัญหา

ข้อต่อไปที่ผมขอเสนอแนะในที่นี้ ในชนบทนี้มีสิ่งสองสิ่ง มีสองประการที่น่าจะมีความพิเศษกับเขาเหล่านั้นที่อยู่ในชนบท กับประชาชนของเราที่อยู่ในชนบทคือ

เรื่องที่หนึ่ง เรื่องการวางแผนครอบครัว ครอบครัวในชนบทมีลูกมาก มากเกินไป จำเป็นจะต้องทำให้มีเรื่องการวางแผนครอบครัวเป็นพิเศษ พลเมืองที่เพิ่มในชาติบ้านเมืองของเราปีละเท่าไรก็ตาม มันเพิ่มในชนบทยากจนเป็นส่วนใหญ่ เพราะฉะนั้นเรา

ต้องแก้ปัญหาเรื่องทำให้แก่เข้าใจว่าการมีลูกมากเป็นของที่จำเป็นจะต้องพิจารณาให้รอบคอบว่าควรจะมีสักกี่คน

เรื่องที่สอง เรื่องการศึกษาที่จะต้องทำให้เข้าไปสู่ชนบทให้ถึงตัวผู้ที่ไม่มีความรู้ หรือผู้ที่มีความรู้น้อยให้รู้มากขึ้นให้จงได้ ถ้าเรื่องการศึกษามีการเข้าไปถึงชนบทแล้วผมคิดว่าชนบทนั้นก็จะมีความรู้เพิ่มมากขึ้น รู้ปัญหาที่มาของความยากจนมากยิ่งขึ้น จะแก้ปัญหาด้วยตัวของเขาเอง ด้วยกลุ่มของแกเอง ผมขอเสนอต่อไปในเรื่องของการแก้ปัญหาความยากจนว่า โดยรัฐบาลหรือโดยคุณสุรเกียรติ์โดยกระทรวงการคลังฝ่ายเดียวผมคิดว่าสำเร็จได้ยากมาก จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากภาคเอกชนจากคนมีเงิน ทำอย่างไรถึงจะให้คนมีเงินมีความเข้าใจว่าปัญหาความยากจนคือปัญหาของคนมีเงินด้วย หมายความว่าความยากจนกระทบต่อการธุรกิจของคนมีเงินด้วย ทำอย่างไรให้คนมีเงินเข้าใจว่าสิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่เขาจะต้องลงมาช่วยเหลือความยากจนร่วมกับรัฐ ทำอย่างไรให้เขาเข้าใจว่าความยากจนเป็นปัญหาของเขาด้วย ให้เขาเห็นใจว่า ถ้ายังมีคนยากจนในประเทศเรามากเท่าไร ประเทศของเราที่ยังยากจนมากเท่านั้น ถ้าคนยากจนประเทศก็ยากจน ถ้าคนไม่ยากจนประเทศก็คงไม่ยากจนหรือพูดอีกอย่างหนึ่งถ้าคนมีเงินเยอะๆ ประเทศเราก็ร่ำรวยด้วย สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่เราจะต้องให้ผู้ที่มั่งมีเงินเข้าใจในเรื่องนี้ และก็ขอความร่วมมือ ให้เขาเกิดแรงบันดาลใจว่าเขาเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและก็มี ความผูกพันกับความยากจน ความยากจนจะมีผลกระทบต่อผู้ที่มีสตางค์มาก ๆ คนยากจนคงไม่มีอะไรตอบแทนคนที่มั่งมีสตางค์ได้มากนัก แต่ท่านผู้มั่งมีเกียรติทั้งหลายเคยสังเกตไหมครับ ในการบริจาคโลหิตตามที่ต่างๆ คนที่บริจาคโลหิตเป็นคนยากจนส่วนใหญ่ นั่นคือสิ่งที่เขาให้กับสังคม เขาให้กับคนที่มั่งมีสตางค์ คนยากจนทั้งนั้นที่บริจาคโลหิต เวลาเราขอบริจาคโลหิต คนที่บริจาคโลหิตคือคนชั้นกลางกับคนยากจน คนมั่งมีสตางค์ไม่ค่อยบริจาคเท่าไร

เรื่องต่อไปที่ผมขอเสนอในวาระนี้ว่า การสร้างงานในชนบท ผมไม่อยากจะรอความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐาน หมายความว่าไม่ต้องรอไฟฟ้า ไม่ต้องรอน้ำประปา ไม่ต้องรอเส้นทางคมนาคมที่สมบูรณ์ ถึงจะเอาเงิน เอางานไปสร้างในชนบทได้ ผมมีตัวอย่างอยากจะขอเวลาท่านรัฐมนตรีและท่านผู้เกียรติทั้งหลายเล่าเรื่องที่ผมประสบมา ด้วยตัวเองและบังเอิญในที่นี้ไม่มีคนที่ผมมองแล้วว่ามั่งมีคนที่เคยประสบเรื่องนี้ร่วมมากับผม เมื่อประมาณ ๑๐ ปีที่แล้วมา ตอนนั้นผมยังเป็นนายกรัฐมนตรีอยู่ผมและเจ้าหน้าที่

ของรัฐและภาคเอกชน ผมขอเียนามบางคนอย่างคุณพารณ คุณพารณตอนนั้นเป็นประธานกรรมการ บริษัท ปูนซีเมนต์ไทย มีส่งเสริมการลงทุน มีธนาคารพาณิชย์ ไปกับผมที่อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย ตอนนั้นที่อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย กำลังสร้างโรงงานมะเชื้อเทศกระป๋อง เพราะว่าอำเภอศรีเชียงใหม่มีมะเชื้อเทศเยอะแยะ จังหวัดหนองคายมีเกษตรกรปลูกมะเชื้อเทศกันมากมาย เมื่อเราไปดูกันแล้วจากการดูการผลิต คุณพารณกับผมและพวกที่ไปด้วยกันก็นั่งรับประทานอาหารด้วยกัน และทุกคนก็บ่นว่าส่งสารโรงงานนี้เพราะว่าดูๆแล้วน่าจะลำบาก เส้นทางคมนาคมก็ไม่มี มีแต่รถไฟจากกรุงเทพฯ ไปถึงหนองคาย จากที่ อำเภอศรีเชียงใหม่จะออกไปที่สถานีรถไฟมันก็ไกล ถนนก็ขรุขระ ทางก็ไม่สะดวก โทรศัพท์ก็ไม่ค่อยมี ไฟฟ้าก็ไม่ค่อยมีผมก็คิดและคุยกับคุณพารณว่าแล้วเราจะทำอะไร จะช่วยเขาได้อย่างไร ก็หนักใจแทนเขา แต่ในที่สุดเดี๋ยวนี้ไปคุณะรับที่จังหวัดหนองคายที่อำเภอศรีเชียงใหม่ โรงงานนี้เป็นโรงงานที่ทำกำไรได้มากที่สุดอยู่ได้ด้วยตัวเองได้อย่างสบาย โดยไม่เดือดร้อนอะไรเลย เพราะฉะนั้นผมคิดว่าการที่เราจะเอางานไปสู่ชนบท ถ้าเรามัvroว่าต้องมีไฟฟ้า มีถนนก็ต้องมีอะไรพร้อมสมบูรณ์ ผมคิดว่าโรงงานนี้คงไม่ได้ตั้งแต่ถ้ามีผู้มีเงินผู้มีจิตใจที่จะช่วยเหลือคนยากคนจน เอางานไปให้เขาถึงในชนบท โดยคิดว่ายอมขาดทุนในปีแรกสักสี่ห้าร้อยล้าน หรือในปีต่อไปบริษัทใหญ่ๆ ที่มีกำไรปีละสองสามหมื่นล้าน ขาดทุนปีหนึ่งให้กับคนยากจนห้าร้อยล้านนิดเดียวเท่านั้นเอง

เพราะฉะนั้นถ้าเราทำอย่างนี้ถ้าคนที่มีความจิตใจเห็นใจเข้าใจคนยากจน วิธีแก้ปัญหาเอางานไปให้เขาในขณะที่เขาพร้อมที่จะทำงาน แต่ว่าเราไม่พร้อมในเรื่องของโครงสร้างพื้นฐาน ผมคิดว่าเป็นไปได้และก็ได้เป็นไปแล้ว มีหลักฐานพิสูจน์ชัดเจนแล้วว่าโรงงานนี้เป็นไปได้ดี ดีมาก เดียวนี้ที่จังหวัดหนองคายมีโรงงานทำมะเชื้อเทศกระป๋องห้าโรงแล้ว จากหนึ่งโรงเป็นห้าโรง ทุกโรงอยู่ได้สบายมาก โรงงานกระดาศที่น้ำพอง จังหวัดขอนแก่น เมื่อตั้งใหม่ๆจะล้มแล้วล้มอีกเหมือนกัน แต่เดี๋ยวนี้ก็ยืนอยู่ได้ เพราะว่าทุกอย่างก็พัฒนาต่อไปได้ ที่ผมพยายามนำเรื่องนี้มาเรียน คือผมเคยพูดกับคุณพารณด้วยเข้าไปว่า คุณพารณครับ บริษัท ปูนซีเมนต์ไทยกำไรปีหนึ่งหลายหมื่นล้าน ช่วยเอาโรงงานออกไปตามที่ต่างๆ ที่พอจะทำได้ให้ผมหน่อยได้ไหม ตอนนั้นผมเป็นนายกรัฐมนตรีก็ขอร้องท่าน คุณพารณก็รับปากทันทีว่าผมจะทำให้ แต่ว่าในที่สุดก็ไม่ได้ทำสิ่งเหล่านี้ทั้งผมทั้งคุณพารณ ก็พินหน้าทีไปเสียก่อน

ที่ผมจะพูดต่อไปนี้ ท่านผู้มีเกียรติ ณ ที่นี้ หรือ ที่ไม่มา ณ ที่นี้ก็ตาม ถ้าเชื่อในปรัชญาของผมว่า ถ้าเราแก้ปัญหาคความยากจนได้ เราจะแก้ปัญห่อื่นๆ ได้ทั้งหมด แล้วก็ได้ออกไปสู่ชนบทในเรื่อง ๓ ประการ คือเรื่อง งาน การศึกษา และการกระจายรายได้ที่มีประสิทธิภาพ ผมขออ้ออีกทีว่าเรานำสิ่งเหล่านี้ไปสู่ชนบท คือเรื่องงาน การสร้างงาน การศึกษา การกระจายรายได้ที่มีประสิทธิภาพและที่ทุ่มเทจริงๆอย่างมีน้ำใจ เห็นใจ แก่คนยากจนจริงๆและผมคิดว่าเราจะแก้ปัญหาคความยากจนได้พี่น้องจะขอบคุณท่านผู้มีเกียรติทั้งหลายเป็นอย่างยิ่งทีเดียว

ข้อสุดท้ายที่ผมจะขอเสนอแนะในที่นี้ครับ ผมขอพระราชทานอัญเชิญแนวทางของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มาเล่าสู่ให้ท่านผู้มีเกียรติฟังว่า แนวทางของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในการแก้ปัญหาคช่วยเหลือราษฎรที่ไม่มีที่ทำกิน หรือที่ยากจน ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงกระทำอยู่เป็นเนืองนิตย์ตลอดระยะเวลา ๔๐ ปี แห่งการครองราชย์ของพระองค์ท่าน ถ้ายึดแนวทางนั้นเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาคความยากจน เราก็จะแก้ปัญหานั้นได้ เพราะแนวทางของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเป็นแนวทางที่ประเสริฐมาก ท่านทรงคิด ทรงทำ ทรงควบคุมกำกับดูแลด้วยพระองค์เอง และได้ผลมาโดยตลอดหลายที่หลายแห่ง แม้แต่เมื่อครั้งที่ผมเป็นแม่ทัพภาคอีสาน ผมก็เคยขอเฝ้าขอพระราชทานคำแนะนำจากพระองค์ท่านอยู่เสมอ ๆ ในการแก้ปัญหาคกับราษฎรที่ยากจนในพื้นที่ที่ผมรับผิดชอบอยู่

แนวทางของพระองค์ท่านที่เคยมีพระราชดำรัสแก่ข้าราชการหรือพวภาคเอกชนที่โดยเสด็จหรือเคยถวายงานหรือถวายสิ่งของต่างๆ ให้พระองค์ท่านได้ทรงนำไปใช้ในการแก้ปัญหาคชนบทยากจน อย่างเรื่องของราษฎรหรือครอบครัวหนึ่งที่ท่านเคยพูดไว้ว่า เกษตรกรครอบครัวหนึ่งควรมีที่ดิน ๑๕ ไร่ เป็นส่วนของนาเสีย ๕ ไร่ ทำพืชไร่และสวน ๕ ไร่ ทำสระน้ำ ๕ ไร่ ทำอื่นๆเสีย ๒ ไร่ เหล่านี้เป็นต้น ถิ่นนับว่าเป็นสิ่งที่พวกเราน่าจะจดจำ และน่าจะดำเนินตามรอยพระยุคลบาท ที่ผมเรียนในตอนต้นว่าเรื่องการรวมกลุ่มก็เป็นแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเหมือนกัน ท่านผู้มีเกียรติทั้งหลายในที่นี้ ทุกท่านคงได้ยินเมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ปีกลายนี้ที่ท่านมีพระราชดำรัสในวันเฉลิมพระชนมพรรษาที่โนสวนจิตรลดา ที่ศาลาดุสิตาลัย ท่านใช้คำภาษาอังกฤษ ซึ่งผมขออัญเชิญมาพูดซ้ำในที่นี้ ท่านใช้คำว่า Our loss is our gain อันนี้ก็จะเป็นปรัชญาที่พวกเราน่าจะรับใส่เกล้าใส่กระหม่อมนำไปประพฤติปฏิบัติเพื่อช่วยเหลือ

คนยากจนด้วย ความหมายอย่างไรท่านผู้มีเกียรติทั้งหลาย ณ ที่นี้ล้วนแต่เป็น
ผู้ทรงคุณวุฒิทั้งนั้น ก็คงจะเข้าใจดีว่าทำอะไร ครั้น นั้นก็เป็นเรื่องทั้งหมดที่ผมจะขอ
พูดในที่นี้ครับ ก่อนที่ผมจะลงไป ผมขอขอบคุณท่านรัฐมนตรีสุรเกียรติ์อีกครั้งหนึ่ง ที่
กรุณาให้โอกาสผมได้มาพูดคุย ผมเองอยากเห็นความสำเร็จในการแก้ปัญหาความยากจน
ผมเองในฐานะคนไทยคนหนึ่ง และในฐานะที่เคยเป็นหัวหน้ารัฐบาล ได้พยายามทำเรื่อง
มาโดยตลอด แต่ผมขอยืนยันว่าผมยังทำไม่สำเร็จ แต่ผมจะทำต่อไป ถึงแม้ว่าอยู่นอกวง
แล้วโดยทางอ้อม มั่นใจว่าพวกเราคงตระหนักดีว่าถ้าคนไทยร่ำรวยขึ้น พวกเราทุกคนก็
จะสบายขึ้นปัญหาต่างๆก็จะน้อยลง ผมหวังว่าการพูดของผมแม้แต่เกิดจาก
ประสบการณ์ ไม่มีสิ่งใดเป็นวิชาการเลยก็น่าจะเป็นประโยชน์แก่ท่านผู้มีเกียรติทั้งหลาย
บ้าง ผมขอขอบคุณที่กรุณาฟังและก็ขอเปิดการสัมมนา ณ บัดนี้

ขอบคุณมากครับ
